

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deadline: 23-04-2020

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

T

5.1.2e

Datum

02 April 2020

Kenmerk

5.1.2e

Zaaknummer

5.1.2e

Bijlage(n)

2

Afschrift aan

nota

(ter beslissing)
coronacrisis

de toegang tot abortushulpverlening ten tijden van de

Uw kenmerk

5.1.2e

1 Aanleiding voor deze nota

Kamervragen d.d. 2 april jl. van het Ploumen (PvdA) over de toegang tot abortushulpverlening ten tijde van de coronacrisis (2020Z06032) n.a.v. het artikel <https://www.gov.uk/government/publications/temporary-approval-of-home-use-for-both-stages-of-early-medical-abortion--2d>.

In dit artikel wordt gemeld dat het in het VK gedurende de coronapandemie voor artsen toegestaan is abortusmedicatie te versturen zodat vrouwen niet meer naar een abortuskliniek hoeven.

Bijgevoegd vindt u de beantwoording van de Kamervragen.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Graag uw akkoord op beantwoording van de Kamervragen en verzending van de antwoorden aan de Kamer.

3 Samenvatting en conclusies

Vraagsteller uit haar zorgen over de toegankelijkheid van de abortushulpverlening gedurende deze pandemie. Doordat vrouwen noodgedwongen thuis moeten zitten, ontvangen zij deze hulp niet. Vraagsteller is van mening dat deze hulp nu op een alternatieve manier moet worden verleend. Zij doet hiertoe een aantal voorstellen die erop neer komen dat vrouwen de abortusmedicatie thuisbezorgd krijgen dan wel op kunnen halen bij een apotheek of arts.

U antwoordt dat de abortushulpverlening in Nederland ook in deze omstandigheden doorgaat (13 van de 14 klinieken zijn geopend) en toegankelijk is maar dat er in verband met de bestrijding van het coronavirus

diverse maatregelen getroffen zijn die ook het functioneren van abortuszorg raken. Ook de sector zelf heeft de nodige voorzorgsmaatregelen getroffen. U laat weten dat voor de gehele gezondheidszorg geldt dat mensen in omstandigheden kunnen verkeren waarin de beschikbare zorg voor een individuele zorgvrager niet te bereiken is. De uitbraak van het coronavirus maakt dat niet anders. Het is echter aan de zorgverlener, in dit geval de abortusarts, en de vrouw in kwestie om samen tot een maatwerkoplossing te komen.

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk

5.1.2e

U geeft aan in nauw contact te staan met de sector en dat u daar waar noodzakelijk al maatregelen getroffen heeft (eerste consult telefonisch/beeldbellen). Het per post versturen van abortusmedicatie past niet in uw, ook nu nog steeds geldende, abortusbeleid.

Tevens wil vraagsteller weten wat er wordt gedaan om de kosten van abortushulpverlening tijdelijk te vergoeden voor ongedocumenteerden en buitenlandse studenten die hun inkomen kwijt zijn als gevolg van de coronacrisis.

U wijst vragensteller op de maximumtarieven van de NZa voor zorg geleverd aan niet Wlz-verzekerden, waardoor klinieken de mogelijkheid hebben om op flexibele wijze een lager tarief te kunnen toepassen, bijvoorbeeld wanneer de financiële draagkracht van een vrouw erg laag is en zij niet in staat is het (volledige) bedrag te betalen.

4 Draagvlak politiek

Vragensteller is een van de initiatiefnemers van het wetsvoorstel dat het mogelijk moet maken voor huisartsen de medicamenteuze zwangerschapsafbreking te verrichten. Plenaire behandeling in de Kamer is nog niet geagendeerd.

Daarnaast wordt de Wet afbreking zwangerschap op dit moment geëvalueerd. De resultaten van deze evaluatie worden nog voor de zomer 2020 verwacht.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Op 1 april 2020 ontving minister Van Rijn een sommatie van de advocaat van Bureau Clara Wichmann en Women on Waves waarin hij gesommeerd werd de abortushulp tijdens deze pandemie toegankelijk te maken door 1. toe te staan dat ook in Nederland abortusmedicatie per post verzonden kan worden en 2. abortushulpverlening aan ongedocumenteerden te bekostigen. Bij brief van 3 april 2020 heeft u laten weten geen aanleiding te zien de voorgestelde maatregelen te treffen.

Op 3 april 2020 bent u in kortgeding gedaagd ten einde de voorgestelde maatregelen rechtens af te dwingen. Het kortgeding is op 10 april 2020 door de voorzieningenrechter van de Rechtbank Den Haag behandeld en alle vorderingen van Bureau Clara Wichmann en Women on Waves¹ zijn afgewezen. Op moment van schrijven van deze nota is de motivering daarvoor nog niet ontvangen.

M.u.v. het Reformatorisch Dagblad en de NOS is er door de pers weinig aandacht gegeven aan de zaak.

¹ Een derde eiser betrof een vrouw die anoniem wenst te blijven en stelt geen toegang tot abortushulpverlening te hebben nu zij een alleenstaande moeder is die haar huis niet kan verlaten omdat een van haar kinderen corona-achtige ziekteverschijnselen heeft. Daarnaast kan ze geen oppas vinden.

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk

5.1.2e

6 Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

Het verzenden van abortusmedicatie per post, is in strijd met de Wet afbreking zwangerschap. Artikel 2 stelt dat een behandeling slechts mag worden verricht door een arts in een ziekenhuis of kliniek met een vergunning. Om die reden moet een vrouw, wanneer zij kiest voor een medicamenteuze behandeling, de eerste pil in de kliniek innemen².

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Directie WJZ, Nederlands Genootschap van Abortusartsen

9 Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

10. Toezeggingen

N.v.t.

11. Fraudetoets

N.v.t.

5.1.2e

---

² De overige medicatie krijgt zij mee van de kliniek en kan zij ook nu dus al thuis inbrengen.